

samme Grad er en nyttig Foranstaltning ved de kommunale Valg, nærer jeg stærk Tvivl om. Jeg vilde endogsaa være i Tvivl om, hvorvidt den var ønskelig, selv om man slet ingen anden Forandring gjorde i den nuværende Valgretsordning uden den, at indføre Forholdstalsvalgmaaden. Ved de kommunale Valg vilde jeg anse det for højst tvivlsomt, om det var ønskeligt for Kommunerne at faa denne Ret.

Det maa nemlig ikke glemmes, at i de smaa Samfund, de smaa Kommuner, navnlig paa Landet, hvor saa godt som alle Mennesker kende hverandre, vil Forholdstalsvalgmaaden ubestridelig sætte Skel mellem Kommunens Beboere paa en lidet tiltalende Maade, sætte Skel, som vilde gaa ganske anderledes end det Skel, der er for Tiden, og som man gennem snart et Par Generationer har vænnet sig til aldeles ikke at betragte med nogen som helst Uvillie, forinden der fra anden Side ved Kunst blev gjort opmærksom paa, at de mange lede Uret paa Grund af den store Ret, de faa havde. Forholdstalsvalgmaaden f. Eks. ved Sogneraadvalg paa Landet vil jo kun føre til, at i de større Kommuner, hvor Medlemsantallet er det største, vi have, nemlig 11, vil ganske vist den højstbeskattede Femtedel — naar den holder ubrødelig sammen mod de andre fire Femtedele, som jeg gaar ud fra ogsaa ret snart vilde blive vænnede til at holde ubrødelig sammen — kunne opnaa to Pladser — der skal jo vælges 5 Medlemmer den ene Gang og 6 den anden, og den højstbeskattede Vælgerklasse vil faa en ved hvert Valg. Naar Medlemsantallet er 9, vil den højstbeskattede Vælgerklasse meget vanskelig komme til at vælge mere end 1 Medlem, nemlig naar de 5 skulle vælges. Jeg skal indrømme, at ved Firemandsvalget kunne de højstbeskattede maaske, hvis Lodtrækningen er dem gunstig, faa et Medlem til. Men rimeligvis vil Resultatet blive, at de højstbeskattede faa et Medlem i Nimandsraadet og slet ingen i Syv- eller Femmandsraadet. Vi have endnu en hel Del Sognekommuner omkring i Landet, som kun have et Medlemsantal af 5. Der skal altsaa vælges 3 den ene og to den anden Gang, og der kunne de højstbeskattede absolut ingen faa. Naar Medlemsantallet er 7, vil det samme Tilfælde

indtræde, som naar det er 9. Naar de 4 vælges, kunne de højstbeskattede ved Lodtrækning maaske faa et Medlem i Syvmandsraadet, men ellers ingen. Hvilken Gavn eller Glæde skulde de højstbeskattede egentlig have af, at de havde et, højst 2 Medlemmer siddende i et Sogneraad? Det er naturligvis Flertallet, der tager Beslutning. Det lille Mindretal kan der ligesom her faa Lov til at tale og stemme, men det er Flertallet, der afgør Sagerne, og hvorfor skulde det ikke gøre det, naar det har lovlig Ret dertil? Det er ganske naturligt. Nu har man i saa mange Aar præket for dem om den uhyre Uret, Lovgivningsmagten har gjort dem, saa kan man ikke fortænke dem i, at, naar de nu faa Ret til at dominere ene og alene, de da ogsaa benytte denne Ret. Nej, Forholdstalsvalgmaaden er ved kommunale Valg, i alt Fald i Sognekommunerne, som Erstatning for 2-Klassevalget ikke en Bønne værd, den kan man lige saa gerne beholde.

Jeg maa derfor for mit Vedkommende stemme imod Afskaffelsen af de 2 Vælgerklasser, indtil der fra det store Flertal og den højtærede Regerings Side foreslaas andre Foranstaltninger, der dog i nogen Maade kunne yde Erstatning til dem, der betale det meste af Kommunernes Behov, og Kommunerne kunne nu engang ikke undvære de slemme Penge, de skulle jo dog have noget i Kassen og kunne ikke nøjes med smukke Talemaader. Jeg maa derfor mene, at det er den høje Regerings og Flertallets Skyldighed, hvis de ville have Lovforslaget gennemført paa en saadan Maade, at det med Føje kan siges at øve Ret og Skel til alle Sider, at indsætte Bestemmelser af en helt anden Art som Vederlag for Afskaffelsen af 2-Klasse- delingen. Hvad det skulde være, skal jeg selvfølgelig ikke tillade mig at udtale mig om, det maa, som sagt, være Regeringens og Flertallets Sag at fremkomme med saadanne Forslag, der i Virkeligheden kunne udgøre et Forhandlingsgrundlag, hvis man vil en Forhandling. Thi dette at slette Skellet eller lade det staa, det er jo — det maa alle erkende — et Enten-Eller, saa det er der ingen Grund til at forhandle vidt og bredt om. Det er der kun at sige ja eller nej til, eftersom man mener, det